

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

1977/78:7 y

över motion om åtgärder för att öka sysselsättningen inom skogsbruket

Till jordbruksutskottet

Genom beslut den 7 mars 1978 har jordbruksutskottet hemställt om arbetsmarknadsutskottets yttrande över motionen 1977/78:1269 av Ove Karlsson m. fl. (s).

Motionen

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär en skyndsam översyn och redovisning av sådana åtgärder att snar sysselsättningsökning kan uppnås i enlighet med vad som anförts i motionen.

Motionärerna anför att skogsindustrins behov av virkesråvara vid fullt kapacitetsutnyttjande beräknats till ca 83 milj. skogskubikmeter och att den möjliga avverkningen bedömts till ca 75 milj. skogskubikmeter. Uttaget av skog bör långsiktigt inte överstiga tillväxten. Åtgärder bör därför vidtas för att öka tillväxten. En förbättrad skogsvård skapar enligt motionärerna väsentligt ökade förutsättningar för en bättre avkastning av skogen och därmed för en råvarutillgång som motsvarar industrins fulla kapacitetsutnyttjande. Samtidigt skapar skogsvårdsarbetena nya sysselsättningstillfällen under nuvarande lågkonjunktur.

I motionen ges en rad exempel på åtgärder för att på både kort och lång sikt förbättra skogstillväxten och höja virkeskvaliteten, såsom röjning, gallring, plantering, markberedning, dikning, stamkvistning och s. k. industribehandling av virke. Motionärerna anser också att man bör undersöka möjligheterna att ta till vara rivningsvirke som råvara till massaindustrin.

Avslutningsvis understryker motionärerna att skogsägandet innebär ett stort ansvar och att det därför inte får vara passivt. Det är inte markägarens ensak hur skogen sköts. Samhället måste kräva att markens reproduktionsförmåga används för att ge arbete i skogen, inom industrin och transportväsendet. Ytterst är enligt motionärerna inkomsterna från skogsnäringen en av stöttepelarna för vår välfärd.

Utskottet

Tanken i den föreliggande motionen är att genom intensifierade skogsvårdsåtgärder m. m. skapa nya sysselsättningstillfällen och samtidigt förbättra industrins tillgång till skogsråvara. Motionen mynnar ut i ett

yrkande med begäran om skyndsam översyn och redovisning från regeringens sida av åtgärder som främjar att sysselsättningen ökas. Motionärerna presenterar en rad uppslag till åtgärder i de syften de vill uppnå.

Som motionärerna framhåller spelar skogen en viktig roll för landets ekonomi. Näringen är betydelsefull inte minst för den regionala utvecklingen. Skogsbrukets betydelse från sysselsättningssynpunkt har emellertid gått tillbaka. Fortfarande har näringen sin betydelse inte minst i landsdelar där industrin är svagt utbyggd och där alternativa sysselsättningstillfällen därför är svårare att finna. I skogslänen bidrar näringen i väsentlig utsträckning till att vidmakthålla en rimlig servicenivå.

Enligt uppgifter som har sammanställts av 1973 års skogsutredning i betänkandet Skog för framtid (SOU 1978:6 s. 46) uppgick år 1960 andelen sysselsatta i skogsbruket till 2,6 % av det totala antalet sysselsatta. År 1975 hade andelen minskat till hälften eller 1,3 %. Omräknat i medelantal sysselsatta (företagare och anställda) gick sysselsättningen under samma tid ned från 114 000 till 60 000 personer. Antalet arbetade timmar har minskat än mer enligt samma källa.

Skogsutredningen anser att flera faktorer talar för att minskningen av antalet anställda inom skogsbruket kommer att gå långsammare under den närmaste tiden. Utskottet noterar i sammanhanget att antalet medlemmar i skogsarbetarnas arbetslöshetskassa har varit praktiskt taget oförändrat under 1970-talet (24 800 i oktober 1972 och 24 500 i oktober 1977).

Flera faktorer gör det svårt att bedöma den framtida sysselsättningen i skogen. Dit hör antaganden om produktivitetsutvecklingen, takten för den fortsatta övergången från delårs- till helårssysselsättning och självfallet den genom skogsutredningen aktualiserade frågan om skogspolitikens mål och medel.

Motionärerna ställer frågan om inte samhället i ett läge med vikande sysselsättning borde stimulera skogsägarna till sysselsättningsskapande åtgärder inom skogsvården. Utskottet vill med anledning härav peka på att skogsvårdande insatser sedan länge utförs i form av beredskapsarbete. Insatsernas storlek under senare år framgår av följande tabell:

Beredskapsarbeten

Budgetår	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76	1976/77
Totala antalet dagsverken (1 000-tal)	6 700	5 548	3 579	4 755	6 147
Därav skogsvårds- arbeten (1 000-tal)	951	847	624	719	647

Vid sidan av statligt stöd till skogsvård genom beredskapsarbeten har under den redovisade perioden införts ett förbättrat stöd till intensifierad skogsvård i Norrland och nordvästra Svealand. För budgetåren 1975/76 och

1976/77 anvisade ramar om 30 resp. 37 milj. kr. för den formen av bidrag uppges ha förbrukats helt. Stöd kan också utan de angivna geografiska begränsningarna lämnas för andra åtgärder, såsom byggande av skogsbilvägar och utdikning av våtmarker.

Förslag till ytterligare åtgärder för en förbättrad skogsvård genom såväl skärpt lagstiftning som utvidgat statligt stöd m. m. har lagts fram i det ovannämnda betänkandet Skog för framtid. I betänkandet behandlas grundläggande frågor om skogspolitikens framtida inriktning.

Regeringen har meddelat att skogsutredningens förslag och resultatet av det utredningsarbete om skogsindustrin som pågår inom industridepartementet skall utgöra underlag för ett näringspolitiskt program för skogsnäringen. Utskottet utgår från att i programarbetet kommer sysselsättningsfrågorna att spela en viktig roll. Utskottet räknar vidare med att proposition i ämnet kommer att föreläggas riksdagen senast i början av år 1979.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att riksdagen inte i dag bör göra en framställning till regeringen av det slag motionärerna begär.

Stockholm den 11 april 1978

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

EVA WINTHER

Närvarande: Eva Winther (fp), Bengt Fagerlund (s), Jan-Ivan Nilsson (c), Torsten Stridsman (c), Birger Nilsson (s), Gördis Hörnlund (s), Allan Gustafsson (c), Erik Johansson i Simrishamn (s), Ingrid Ludvigsson (s), Arne Fransson (c), Bernt Nilsson (s), Frida Berglund (s), Margaretha af Ugglas (m), Bernt Ekinge (fp) och Sten Svensson (m).

